

Sveriges Dramatikerförbunds remissyttrande över SOU 2018:50 Ett oberoende public service för alla – nya möjligheter och ökat ansvar

Dramatikerförbundet är en intresseorganisation som organiserar dramatiker, manusförfattare och översättare inom film, scen, tv och radio samt digitala plattformar inklusive dataspel.

Förbundet har en hög organisationsgrad och har idag sammanlagt cirka 720 medlemmar. Vi har ett stadgeuppdrag från medlemmarna att bevaka deras sociala och ekonomiska intressen. Vi arbetar därför aktivt kultur- och konstnärspolitiskt men även upphovsrättsligt för att stärka medlemmarnas ställning på alla relevanta områden. Vi har ramavtal för tv, scen, radio och amatörteater. Förbundet har en omfattande juridisk rådgivning till sina medlemmar och driver även en skatteservice.

Många framtidsfrågor drivs gemensamt med andra inom ramen för KLYS och Copyswede. Vi ansluter därför till KLYS och Copyswedens gemensamma yttrande i sin helhet och väljer att i övrigt endast kommentera två frågor.

Inledning

Ett starkt och oberoende public service är av största vikt för att upprätthålla det demokratiska och öppna samhället. Public service har en viktig roll för dramatiken och dramatikern genom att ge utrymme för nya berättelser som speglar och kritiserar vår samtid. Oberoende och fria medier är en av grunderna för en fungerande demokrati. Public service är en viktig del av mediaområdet och bör värnas. I en allt mer växande bransch med fler nya aktörer på flera olika plattformar är det viktigt att skydda och säkra public service som en motpol mot de kommersiella aktörerna. De grundläggande regler som skyddar public service måste återkommande ses över och stärkas.

Public Service står för ett flöde av information som fritt kan debatteras och genom sin bredd och oberoende stärker vår demokrati. Detta är viktigt i en tid av filterbubblor och allt mer nischade medier med avgränsade uppdrag. Vi ser idag en utveckling runt om Europa där många länder utövar mer statlig kontroll och ofta begränsar av public service med ett uttalat politiskt syfte. Några tydliga exempel är vad som just nu skett i Ungern, Polen och Italien. Även nedskärningarna av Danmarks Radio är oroande och det innebär ur vårt perspektiv en minskning av arbetsmöjligheterna för dramatikerna och därmed ett mindre utrymme för våra medlemmar genom den beslutade nedläggningen av den danska radioteatern. Här försvinner inte bara en röst utan antagligen ett innehåll som inte kommer att få utrymme på

På dramatikerens område ser vi också hur globala företag som Netflix och HBO kommer in på den svenska och nordiska marknaden, ibland med följderna av kraftigt försämrade villkor för upphovspersoner. Här bör public service-företagen fortsatt ta ett ansvar genom att skapa arbetstillfällen för manusförfattare och även bidra till bra ersättningsnivåer för dessa.

Dramatikerförbundet ställer sig i stort sett bakom KLYS/Copyswedens yttrande och därmed även betänkandet. Vi vill dock göra lyfta fram frågan om kulturuppdraget och göra ett inspel avseende tillgängliggörande av arkivet.

Dramatikerförbundets synpunkter på utredningens bedömningar och förslag.

5.1.4 Det breda innehållsuppdraget bör bestå

Dramatikerförbundet delar KLYS och Copyswedens åsikter kring kulturuppdraget. Dramatikerförbundet vill framhålla vikten av att public service har ett kulturuppdrag och att detta får synas och ta utrymme. Kulturen är mycket viktig i vårt demokratiska samhälle och public service-bolagen har också en avgörande roll för möjligheten att nå ut med kulturinnehåll till alla i Sverige. Kulturuppdraget borde nämnas mer i utredningen, också för att understryka att kulturuppdraget inte får minskas med dagens nivåer som utgångspunkt.

Tillkommande förslag från Dramatikerförbundet:

Tydligt ansvar för arkivverksamheten

Utredningen har inte haft uppdraget att se över programföretagens arkiv. SVT bedriver sedan några år tillbaka Öppet Arkiv där äldre material finns tillgängligt, detta ser Dramatikerförbundet som mycket positivt då stora delar av vårt audiovisuella kulturarv blir lättillgängligt för allmänheten. Däremot har SR inget tillgängligt arkiv vilket gör att stora delar av detta rika programarkiv inte kommer allmänheten till nytta. Dramatikerförbundet vill att även SR ska öppna upp sitt arkiv för allmänheten i ett liknande format som Öppet arkiv. Detta borde vara en verksamhet som ligger i linje med ett public service i allmänhetens tjänst. För dramatiker och även för skådespelare och regissörer är till exempel Radioteaterns arkiv en unik kulturskatt som borde finnas lätt tillgänglig och vi är övertygade om att det enkelt går att skapa avtalslicenslösningar som ger tillgänglighet för det mesta av innehållet.

För Dramatikerförbundet

Susin Lindblom-Curman